

Handläggare

Jakob Jakobsson
Planeringsarkitekt MSA
0922-260 57
jakob.jakobsson@haparanda.se

Mottagare

Naturvårdsverket

YTTRANDE: SAMRÅD OM TORNIOS GENERALPLAN 2040

Ärendebeskrivning

Bakgrund och syfte

Torneås generalplan 2040 syftar till att skapa förutsättningar för en positiv och livskraftig utveckling i regionen, som en del av Havslapplandsområdet. Planen innehåller områdesreserveringar för industri och logistik, vilket möjliggör en ökad sysselsättningsreserv, och beaktar även möjligheter för småskalig kärnkraft, vindkraft och solenergi.

Genom att attrahera nya företag och investeringar hoppas man motverka befolkningsminskningen och stimulera en positiv befolkningstillväxt – en större industriell aktör kan potentiellt bidra med en ökning på 1 000–2 000 invånare, medan satsningar från små och medelstora företag kan ge en årlig ökning med 20–100 invånare. I centralorten ska den befintliga infrastrukturen för bostadsändamål förstärkas, kompletteras och omformas utifrån de möjligheter som redan finns, medan nya småhusområden reserveras i närheten med fokus på hållbara färdvägar och befintliga byområden bevaras genom delgeneralplaner, vilka redan möjliggör byggnation i exempelvis Kukkolankoski, Matkakoski och Karunki.

Vid Bottenvikens kust, mellan Laivaniemenlahti och Pitkälähti, öppnas möjligheten att utveckla strandzonen till ett mångfunktionsområde där fritidsboenden kan omvandlas till permanenta bostäder; i kombination med ett nätverk av sammanhängande friluftsleder ska detta stärka turismen och den lokala rekreationen, parallellt med satsningar inom industri, logistik, vindkraft och cirkulär ekonomi. Trafikplaneringen bygger vidare på reservationerna från generalplanen 2021, där den nya spårlinjen mellan Torneå och Kolari samt huvudväg 21 bevaras, samtidigt som reservationen för en järnvägssträcka mot Koivuluoto omplaceras för att undvika att den sträcker sig över våtmarker på grund av höga kostnader, och målet att skapa en broförbindelse för biltrafik från Kaakamo till Koivuluoto i Keminmaa kompletteras med behovet av nya gång- och cykelvägar.

Haparandas synpunkter

Inledningsvis vill Haparanda kommun framhålla att man ser positivt på de insatser som görs för att främja befolkningstillväxten och attraktiviteten i båda kommunerna. Generellt sett vill Haparanda kommun gärna se att fler planeringsprojekt genomförs i samverkan för att skapa en sammantagen helhet, så att invånarna i Haparanda och Torneå får ut så mycket som möjligt av det gemensamma läget.

Industrimark

Haparanda ser positivt på att planen har föreslagit ett antal olika etableringsområden för dessa industrier. Vid utvecklingen av industrier med risk för betydande miljöpåverkan anser Haparanda att det är viktigt att beakta risken för eventuella konsekvenser för människor samt djur- och växtliv på båda sidor om gränsen, och att industrier i första hand etableras i områden där risken för sådana externa effekter är som lägst.

Utredningsområden för småskalig kärnkraft (se-y områden)

Haparanda delar Torinos bedömning att byggandet av småskalig kärnkraft medföra potentiellt stora sociala, ekonomiska och miljömässiga konsekvenser. Haparanda anser därför att bland annat följande punkter är viktiga att ha med sig i den fortsatta planeringen av se-y områdena.

- I ett tidigt skede av utredningen bör syftet, de bakomliggande motiven samt hur processen kommer att se ut framöver beskrivas.
- Vid en framtida utredning bör en omfattande kartläggning av möjliga risker genomföras.
- Om möjligt bör ett brett samråd hållas med berörda parter för att fastställa omfattningen av de konsekvenser och risker som en utveckling av områden för småskalig kärnkraft kan medföra.
- De uppskattade nyttorna av utredningsförslagen bör i ett tidigt skede vägas mot de sociala och miljömässiga risker som förslagen medför på båda sidor om gränsen.
- En ordentlig alternativutredning bör genomföras innan en specifik utvecklingsriktning beslutas, där även ett välbeskrivet nollalternativ tas med hänsyn till ovanstående punkter.
- Om möjligt bör en sådan alternativutredning visa på andra möjliga tillvägagångssätt för att uppnå den nytta som de småskaliga kärnkraftsreaktorerna väntas medföra.
- En redovisning över hur risker kan mildras bör presenteras.

Förbindelsebehov fotgängare och cyklister

Haparanda ställer sig positiv till slutförandet av de projekt som har pekats ut i tidigare planer – till exempel en gång- och cykelbro vid Kukkola-forsen. Haparanda skulle gärna se ett ökat fokus på att förbättra flödet för gång- och cykeltrafik i båda städerna. Ett gemensamt, sammanhängande gång- och cykelstråk vid Stadsviken skulle kunna utgöra en utvecklingsriktning som förbättrar situationen för invånarna på båda sidor om gränsen.

Å tjänstens vägnar

Planeringsarkitekt MSA
Jakob Jakobsson